

Videnskabsministeriet
Bredgade 43
1260 København K

Den 10. februar 2006
KS

Att.: Charlotte Pedersen

Fremsendt pr. e-mail til cjp@vtu.dk

Hørings svar vedr. EU-kommissionens regler for deltagelse i EU's syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration

AC har den 16. januar modtaget EU-kommissionens forslag til regler for deltagelse i EU's syvende rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration i høring. AC har haft udkastet til høring i medlemsorganisationerne og hos en række forskere med erfaring med EU-projekter og har på baggrund heraf følgende bemærkninger:

Indledningsvis skal AC henlede opmærksomheden på, at reglerne for deltagelse i syvende rammeprogram gerne skulle have som mål at sikre kvalitet og effektivitet i de støttede projekter. Kommissionens instrumenter på forskningsområdet skal således først og fremmest understøtte de europæiske forskeres indsats på de prioriterede områder, frem for at de tildelte midler primært fungerer som belønning for professionalisme i indsatsen for at forstå logikken i støttesystemet.

AC finder det derfor generelt set positivt, at Kommissionen har taget kritikken af det meget bureaukratiske sæt af regler og procedurer for deltagelse i 6. ramme-program til sig og nu har foreslået en række forenklinger, der kan lette forskerens arbejde med at ansøge om midler fra og deltage i aktiviteterne under 7. ramme-program.

AC vurderer også, at de foreslåede ændringer i reglerne for deltagelse generelt set repræsenterer en forenkling og indebærer forbedringer, der vil lette ansøgningsarbejdet betragteligt. AC har dog også nedenfor en række forslag, som vil kunne føre til yderligere forbedringer.

AC skal desuden opfordre til, at de regler og procedurer, som nu forventes vedtaget i forhold til 7. rammeprogram, bliver anvendt i en længere årrække, således at der i forskningsmiljøerne og på forskningsinstitutionerne kan opbygges en ekspertise i relation til ansøgningsprocedurerne og de øvrige regelsæt.

Vejledningsmaterialet

AC finder, at der er et stort behov for forbedring af vejledningsmaterialet. Kommissionen foreslår selv, at antallet og størrelsen af dokumenter i vejledningsmaterialet reduceres og påtager sig at arbejde for, at man i fremtiden vil undgå gentagelse af den samme information – i forskellige variationer - i forskellige dokumenter. Dette er generelt set gode tiltag, som AC fuldt ud støtter, men AC finder ikke, at de er tilstrækkelige.

Der bør også arbejdes med tilgængeligheden i vejledningsmaterialet. Der bør - evt. som supplement til den juridisk fuldt udtømmende udgave - udarbejdes en enklere udgave af vejledningsmaterialet, der er informativt dækkende for de forskere, som skal udarbejde substansen i ansøgningen, men som fx ikke foretager den endelige juridiske gennemgang og tilpasning. Denne udgave af vejledningsmaterialet kunne være formuleret i et mere alment tilgængeligt sprog og uden henvisninger til alle tidligere EU-vedtagelser og dokumenter, som det i øjeblikket er praksis.

Derudover skal AC foreslå, at der udarbejdes tilpassede udgaver af vejledningsmaterialet til ansøgningen til hvert enkelt videnskabeligt hovedområde. I øjeblikket arbejdes der med en global modelansøgning rettet mod samtlige videnskabelige hovedområder, hvilket indebærer, at en del oplysninger er ganske overflødige inden for nogle hovedområder, hvilket gør vejledningsmaterialet mere komplekst end nødvendigt.

Endelig skal AC foreslå, at de kompetente forskere på de forskellige fagområder inddrages allerede ved formuleringen af temaer og emneområder i forbindelse og ved indkaldelsen af projektforslag, således at temaerne anbringes de rette steder, og så instruktionerne i vejledningsmaterialet får forøget "forskningsrelevans".

Der har desværre under 6. rammeprogram været erfaringer med, for det første at bestemte emner blev anbragt under temaer, hvor de ikke hørte hjemme, for det andet at emner blev defineret på en måde, som lagde problematiske teoretiske og empiriske udgangspunkter for projekterne og for det tredje at de videnskabelige mål blev defineret for flertydigt. Disse problemer vil i højere grad kunne undgås, hvis anerkendte forskere inden for det konkrete felt inddrages tidligt i processen med at definere mål og temaer/emner og med at indkalde ansøgninger.

Ansøgningsproceduren

AC finder det meget positivt, at tofase-modellen for ansøgninger med prækvalifikation af et antal projekter – en model som allerede har været afprøvet i forbindelse med sjette rammeprogram - nu gøres permanent i forhold til syvende rammeprogram. Det repræsenterer en væsentlig forbedring, der betyder, at adgangsbarriererne reduceres.

Det gør det lettere for forskerne at byde ind på et projekt, at der i første omgang kun skal fremsendes et begrænset forslag, således at det kun er de relativt få, der opnår prækvalifikation, der skal udarbejde de meget omfattende ansøgninger. Samtidig betyder denne model, at de ansøgere, som opnår prækvalifikation i første runde, alt andet lige vil få lettere ved at gå til deres administrative leder og få administrativ support til anden ansøgningsrunde.

Derudover er det positivt, at hele ansøgningsproceduren nu gøres elektronisk, idet det vil lette arbejdet med ansøgningerne og mindske omkostningerne ved forsendelse i sidste øjeblik. Det er dog samtidig vigtigt, at den software, som anvendes, er klar til brug, når rammeprogrammets aktiviteter sættes i gang, og at den ikke er behæftet med fejl. Det kan forekomme selvfølgelig, men nogle ansøgere har tidligere oplevet, at softwaren til ansøgningsproceduren var behæftet med graverende fejl, som først blev udbedret længe efter rammeprogrammets ikrafttræden.

Endelig finder AC det positivt, at der nu oprettes en database med de ansøgere, som er juridiske enheder. Det betyder, at universiteter og andre godkendte offentlige forskningsinstitutioner i nye ansøgninger alene skal angive deres navn og ikke som tidligere en mængde andre data, som burde kunne hentes direkte.

AC finder det dog afgørende både for tofase-modellens og den elektroniske ansøgningsprocedures succes, at der ikke bliver en praksis, hvor en større andel af ansøgningerne afvises af tekniske grunde og hvor en endnu mindre andel end hidtil bliver vurderet indholdsmæssigt. Når teknikken er bestemmende for udvælgelsesprocessen, så vil de forskergrupper som først og fremmest har ekspertise på selve forskningstemaet blive straffet, mens de forskergrupper, der har den bedste ekspertise på støttefunktioner, vil blive belønnet. Dette vil ikke være ønskværdigt.

Bedømmelsen af projekterne

AC finder grund til, at Kommissionen holder en vis opmærksomhed på, at sammensætningen af bedømmelsesudvalg og bedømmelsen af ansøgningerne har et godt ry blandt forskerne og opfattes som fair og faglig korrekt. Der skulle nemlig opstå et billede af, at fx supplerende til bedømmelsesudvalgene har karakter af vennetjenester snarere end udvælgelse af de fagligt set bedst kvalificerede. AC vil i forlængelser heraf gerne foreslå, at nogle af bedømmerne inviteres og udvælges direkte på basis af deres objektive forskningskvalifikationer.

AC skal foreslå, at der lægges ressourcer i at udarbejde mere præcise afslags skrivelser, således at forskerne får præcis besked om, hvorfor deres ansøgning ikke har nydt fremme. Det vil derved blive tydeligere for forskerne selv, om deres projekter har en chance, og mere præcise afslags skrivelser kan således medvirke til, at der kommer færre, men mere relevante ansøgninger ind. Det vil i sidste ende også kunne spare ressourcer, selv om der i en periode skal lægges flere ressourcer i at udarbejde mere præcise afslags skrivelser.

Deltagelse i projekterne

Mange forskere og forskergrupper beskriver størrelsen af konsortier og netværk som et problem, idet et stort antal deltagere ofte flytter fokus fra selve projektarbejdet til indsatsen med at få konsortiet eller netværket etableret og gøre det funktionsdygtigt. Samtidig er det grundlæggende svært at skabe plads til nye innovative tanker og idéer i de store netværk og konsortier. Således skaber det ofte en generel frustration, at der anvendes uforholdsmæssigt mange ressourcer på at etablere en effektiv styring i de store konsortier og netværk, frem for at ressourcerne bruges på den faglige del af projekterne.

AC skal derfor foreslå, at der lægges en eller anden form for loft over antallet af deltagere i forskningsnetværk og konsortier og/eller en større grad af frivillighed ind omkring antallet af deltagere. For mange deltagere i et projekt giver for store transaktionsomkostninger, og det er ikke funktionelt i forhold til at nå projektets mål. Selvfølgelig skal der, såfremt alle parter ønsker det, være mulighed for at være et stort antal deltagere i et netværk eller konsortium, men det må være på basis af frivillighed og en vurdering af forholdet mellem deltagerantal og effektivitet.

AC skal samtidig foreslå, at nogle af de kriterier, der knytter sig til deltageraspektet og som kan variere fra program til program, gøres frivillige og ikke-udslagsgivende ved bedømmelse af ansøgninger. Eksempelvis bør det ikke være en afgørende betingelse ved udvælgelsen af støtteværdige projekter, at der er deltagere fra tredjelande i konsortier og netværk. Ofte er det en lang og ressourcekrævende proces at finde en relevant forsker eller institution i et tredjeland, og dels kunne disse ressourcer anvendes bedre, dels kan det udsætte projektansøgningen alt for længe. Derfor bør det ikke – hverken formelt eller reelt – være en betingelse for støtte, at der deltager forskere fra tredjelande i aktiviteterne under syvende rammeprogram.

AC finder det meget positivt, at der med de nye regler for deltagelse gøres en del for at forbedre de små og mellemstore virksomheders muligheder for at deltage i

aktiviteterne under rammeprogrammet. Således tillades det nu at ikke blot juridiske personer at deltage, men også fysiske personer, således at fx de SMV'er, som ikke er juridiske personer, også har mulighed for at deltage.

Økonomien i projekterne

AC finder det positivt, at Kommissionen lægger op til nye, enklere metoder til opgørelse af udgifter i stedet for de tre hidtidige omkostningsmodeller. Eksempelvis er det en klar og velkommen forenkling, når det nu foreslås at man ved opgørelse af lønudgifter kan anvende en gennemsnitslønsats i stedet for den faktisk udbetalte løn. AC skal også rose den forenkling, der indebærer, at man nu simpelthen får et fast beløb på 23.500 Euro pr. forsker pr. år i støtte til forskernetværkene, så der ikke længere skal redegøres for de enkelte udgifter.

Med Kommissionens forslag forsvinder den mulighed, som universiteter hidtil har haft for at få dækket 100 % af de accepterede/godkendte udgifter. Nu bliver der tale om max 50 % af alle accepterede/godkendte udgifter – dog med en mulighed for at få op til 75 %. Det indebærer en mindre dækning af udgifter for universiteterne, og det ville det være på sin plads, hvis der også var angivet et minimum for den procentvise dækning. Men det skal dog indregnes, at det ikke altid er nemt at definere, hvad der er "accepterede/godkendte udgifter", og AC har ikke yderligere kommentarer til dette forslag.

Endelig finder AC det positivt, at princippet om kollektivt finansielt ansvar fra sjette rammeprogram ikke vil blive videreført i forbindelse med syvende rammeprogram, idet dette princip hidtil har skabt barrierer for deltagelse, særligt for SMV'erne. AC finder det i forlængelse heraf rimeligt, at der i stedet etableres en anden mekanisme, som kan sikre dækning af den finansielle risiko forbundet med, at enkelte deltagere eventuelt ikke kan betale midler, som de skylder Kommissionen.

Ophavsret

AC finder det positivt, at Kommissionen foreslår at fjerne forpligtelsen til, at deltagerne afgør de ophavsretlige betingelser for projektet, før de indgår EU-kontrakten og fjerner de fleste af forpligtelser til at bede om forudgående tilladelse fra Kommissionen til udgivelse, overførsel af ejerskab eller "provision of acces rights", hvis alle parter i øvrigt er enige om det.

Konkrete forslag

Afslutningsvis følger hermed en opsummering af AC's konkrete forslag:

- 1) En vejledning i et alment tilgængeligt sprog og uden samtlige juridiske henvisninger – evt. som supplement.
- 2) Vejledning til ansøgninger tilpasset hvert videnskabeligt hovedområde
- 3) Forskerne inddrages i processen med at definere temaer, emner og mål
- 4) Nogle af deltagere i bedømmelsesudvalg inviteres direkte på baggrund af deres objektive forskningskvalifikationer.
- 5) Mere præcise afslagsskrivelser
- 6) Loft over/frivillighed i antallet af deltagere i forskernetværk og konsortier
- 7) Frivillighed vedr. inddragelse af forskere fra tredjelande

Med venlig hilsen

Karen Skytte
Direkte nr.: 33 69 40 76
E-mail: ks@ac.dk